Plan mot Diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

Enhet 1, Yrkesutbildning 4610
Vuxenutbildning Skövde 2026-2027

Uppdatering efter lagförändring 2026-08-01

Innehåll

INLEDNING 3

Inledning 3

Mål 3

Rättslig grund 3

Ansvarsfördelning 4

Rutiner när något händer 4

Förebyggande arbete 2026/2027 5

Kartläggning 5

Utvärdering och revidering 5

Definitioner 6

Planerade fokusområden 2026/2027 6-7

Plan mot diskriminering och kränkande behandling (lättläst version) 7-10

INLEDNING

Varje skolenhet är enligt lag skyldig att årligen upprätta en plan för att förebygga och förhindra diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling av elever. Denna plan redogör för det förebyggande arbetet, rutiner för hantering av kränkningar samt planerade åtgärder under perioden 2026/2027.

Planen gäller för både elever och personal. Alla på skolan har ett ansvar för att bidra till en trygg och inkluderande miljö, fri från kränkningar och diskriminering.

Mål

- Vuxenutbildning Skövde ska vara fritt från diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling.
- Varje individ ska känna sig trygg, respekterad och uppmärksammad i skolan.
- Alla elever och all personal ska ha god kännedom om skolans värdegrundsarbete och aktivt följa plan mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Rättslig grund

Plan mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling för enhet 1, (yrkevux), vilar på:

- **Diskrimineringslagen (2008:567)** – förbjuder diskriminering och syftar till att främja lika rättigheter och möjligheter.
- **Skollagen (2010:800)** särskilt 1 kap. 5 § och 6 kap. 1–12 §§, reglerar värdegrund, förebyggande arbete samt ansvar att uppmärksamma, hantera, informera, anmäla, utreda och åtgärda kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier.
- **Förordningen (2011:1108) om vuxenutbildning**
- **Skolverkets allmänna råd för arbetet mot diskriminering och kränkande behandling**

Lagändring 1 augusti 2026: personalens tidigare generella anmälningsskyldighet till rektor har ersatts med en informationsskyldighet för allvarliga eller upprepade kränkningar/trakasserier samt för samtliga fall där en elev uppger sig ha blivit utsatt av någon i personalen. All personals skyldighet att aktivt uppmärksamma och motverka och se till att sådana händelser hanterats har samtidigt förtydligats.

Ansvarsfördelning

- **Rektor** har det yttersta ansvaret för att planen följs, att utredningar görs och att åtgärder sätts in.

- **Personal** ska aktivt uppmärksamma och motverka kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier i samband med verksamheten och se till att sådana händelser hanteras. Personal ska informera rektor när en elev anser sig ha blivit utsatt för allvarlig eller upprepad kränkande behandling, allvarliga eller upprepade trakasserier eller sexuella trakasserier. Om eleven uppger sig ha blivit utsatt av någon i personalen ska rektor informeras i samtliga fall.

- **Elev** uppmuntras att berätta för personal eller rektor om eleven själv eller någon annan upplever sig utsatt. Ansvaret för att uppmärksamma och hantera kränkningar ligger på verksamheten och personalen, inte på den utsatta eleven.

Rutiner när något händer:

1. **All personal** ska agera när kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier uppmärksammas och se till att händelsen hanteras. Rektor ska informeras om en elev anser sig ha utsatts för allvarlig eller upprepad kränkande behandling, allvarliga eller upprepade trakasserier eller sexuella trakasserier. Rektor ska alltid informeras när den uppgivna utsattheten gäller någon i personalen. Informationen kan lämnas muntligt eller skriftligt utifrån vad situationen kräver.

2. **Rektor** bedömer informationen och anmäler skyndsamt de fall som omfattas av anmälningsskyldigheten till Skolchef. Utredningen kan genomföras av rektor eller annan på huvudmannens uppdrag.

3. Utredningen anpassas till omständigheterna i det enskilda fallet. Berörda personer ges möjlighet att lämna sin bild och nödvändiga uppgifter dokumenteras.

4. Om utredningen visar att kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier förekommit ska skäliga åtgärder vidtas för att förhindra att det händer igen. Åtgärderna följs upp och justeras vid behov.

5. Information, anmälan, utredning, beslutade åtgärder och uppföljning dokumenteras enligt verksamhetens rutiner och gällande regler om diarieföring och personuppgiftshantering.

6. Om det kan misstänkas att ett brott har begåtts av en elev som rektorn ansvarar för, i samband med verksamheten, ska rektor göra en polisanmälan om inte övervägande skäl talar emot det. En polisanmälan ersätter inte skyldigheterna enligt skollagen eller diskrimineringslagen.

Förebyggande arbete 2026/2027

- **Värdegrundsgrupp (utvald personal från skolans alla enheter)** träffas en gång per månad och diskuterar värdegrundsfrågor.
- **Elevråd/klassråd** inom enhet yrkesvux lyfter frågor om trivsel och trygghet. Resultatet från genomförd elevenkät gås igenom och diskuteras på elevråd/klassråd.
- **Plan mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling** presenteras vid alla kursintroduktioner. Resultatet från elevenkäten visar att 86% av eleverna känner till planen men målet är självklart 100%.
- **Personalutbildning**: medarbetardag är inplanerad för all personal i april 2027.
- **Värdegrundsbank** på SharePoint med lektionsupplägg, goda exempel och stödmaterial.
- **Undervisning**: lärarna tar upp diskrimineringsgrunderna i undervisningen och diskuterar situationer kopplade till skolans miljö.
- **Psykosocialt stöd**: lärarna håller enskilda samtal för att följa upp elevers trivsel.

Kartläggning

- En anonym elevenkät genomförs under april månad 2026 och 2027.
- För att öka svarsfrekvensen erbjuds elever att fylla i enkäten under lektionstid. Svarsfrekvensen från senaste enkäten är 56 % (yrkesutbildningar) vilket är acceptabelt men fortfarande för lågt för att med säkerhet kunna dra långtgående slutsatser för samtliga utbildningar. Variationen mellan utbildningarna är stor (19–100 %)
- Enkäten kompletteras med dialogmöten med elever.
- Resultatet analyseras av skolledningen och värdegrundsgruppen och används för att planera nya insatser.

Utvärdering och revidering

- Planen utvärderas och revideras i slutet av varje period av skolledningen utifrån enkätresultat (elev- och lärarenkät). Planen revideras alltid vid lagförändring
- Utvärderingen dokumenteras och redovisas i enhetsplanerna.

- Resultaten från kartläggning och genomförda åtgärder ligger till grund för nästa års plan.

Definitioner

- **Diskriminering**: innebär när en person missgynnas eller behandlas sämre än någon annan i en jämförbar situation, och att det har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (kön, könöverskridande identitet eller uttryck, etnicitet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, ålder, sexuell läggning).

Exempelvis: En studerande nekas en anpassning som behövs på grund av en funktionsnedsättning trots att anpassningen är möjlig att genomföra

- **Trakasserier**: är ett uppträdande som kränker en persons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Trakasserier kan vara: ord, kommentarer, skämt eller hån, utfrysning, gester, bilder eller meddelanden.

Exempel: Att kalla någon nedsättande ord på grund av personens religion, etniska tillhörighet eller funktionsnedsättning

- **Sexuella trakasserier:** är ett uppträdande av sexuell natur som kränker en persons värdighet. Det behöver inte ha samband med någon diskrimineringsgrund. Sexuella trakasserier kan vara: oönskade sexuella kommentarer, närgångna blickar eller gester, oväkomna komplimanger med sexuell anspelning, visning eller spridning av sexuella bilder, oönskad fysisk beröring

- **Kränkande behandling**: är ett uppträdande som kränker en elevs eller studerandes värdighet men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund. Kränkande behandling kan vara: förolämpningar, hot, utfrysning, ryktesspridning, kränkning via digitala medier.

Exempel: En studerande blir hånad utifrån klädsel att, utan koppling till någon diskrimineringsgrund.

Planerade fokusområden 2026/2027

- Förbättra informationsinsatser så att alla elever känner till planen.
- Öka personalens medvetenhet om risk för kränkningar i lärar-elevrelationer.

- Stärka elevinflytandet genom klassråd/elevråd.
- Höja svarsfrekvensen i elevenkäten till minst 70 % (på alla utbildningar).
- Arbeta kontinuerligt med värdegrundsfrågor under hela året.
- Studiero är det tydligaste utvecklingsområdet. Yrkesutbildningarnas resultat på frågan om studiero är 67,7, vilket är ok men det är det lägsta resultatet i enkäten, på flera utbildningar finns det utrymme för förbättring.
- Återkoppling från lärare är ett annat utvecklingsområde. Yrkesutbildningarna uppnår 71,4 vilket ligger under nivån för "mycket nöjd".
- Elevinflytande får lägre resultat än övriga områden, vilket indikerar att elevernas delaktighet kan stärkas ytterligare.

Plan mot diskriminering och kränkande behandling (lättläst version)

Vuxenutbildning Skövde – Enhet 1, Yrkesvux 2026/2027

Inledning

Alla skolor ska enligt lag ha en plan för att förebygga och stoppa diskriminering och kränkande behandling.

Denna plan beskriver:

- hur vi förebygger kränkningar,
- vad vi gör om någon blir utsatt,
- vilka åtgärder vi planerar för perioden 2026/2027.

Planen gäller både för elever och personal. Alla har ansvar för att skapa en trygg och inkluderande skola.

Mål

- Skolan ska vara fri från diskriminering, trakasserier och kränkningar.
- Alla ska känna sig trygga, respekterade och sedda.

- Elever och personal ska känna till och följa plan mot diskriminering och kränkande behandling (PDTK).

Lagar och regler

Planen bygger på:

- Diskrimineringslagen (2008:567)
- Skollagen (2010:800)
- Förordningen (2011:1108) om vuxenutbildning
- Skolverkets allmänna råd

Ansvar

- **Rektor**: har huvudansvaret för att planen följs och att utredningar görs.
- **Personal**: ska direkt agera och se till att händelsen hanteras.
- **Elev**: berätta för personal eller rektor om du eller någon annan blir illa behandlad. Det är personalens ansvar att agera och hjälpa till. Det är inte ditt ansvar att lösa situationen själv.

Rutiner när något händer

1. All personal ska reagera om de ser eller får veta att en elev kan vara utsatt för: kränkande behandling, trakasserier sexuella trakasserier. Personalen ska se till att situationen hanteras. Om det handlar om allvarliga eller upprepade händelser ska rektor informeras. Om en elev uppger att någon i personalen har utsatt eleven ska rektor alltid informeras.
2. Rektor anmäler vidare till skolchef.
3. Rektor utreder och pratar med berörda personer.
4. Rektor bestämmer åtgärder och följer upp tills det är löst.
5. Allt dokumenteras.
6. Om det kan handla om brott gör rektor en polisanmälan.

Förebyggande arbete 2026/2027

- **Värdegrundsgrupp** med personal från alla enheter träffas varje månad.
- **Klassråd och elevråd** tar upp frågor om trivsel och trygghet.

- Planen presenteras på alla kursintroduktioner.
- **Medarbetardag för personal** i april 2027.
- **Värdegrundsbank** med lektionsmaterial och goda exempel på SharePoint.
- Lärarna tar upp diskrimineringsfrågor i undervisningen.
- Lärarna följer upp elevers trivsel i enskilda samtal.

Kartläggning

- En anonym enkät görs i april 2026 och april 2027.
- Elever får fylla i enkäten på lektionstid för att fler ska delta.
- Enkäten kan kompletteras med intervjuer.
- Resultaten analyseras av skolledning och värdegrundsgruppen.

Utvärdering

- Planen utvärderas i augusti.
- Resultat och åtgärder skrivs in i enhetsplanerna.
- Utvärderingen används för nästa års plan.

Viktiga begrepp

- **Diskriminering**: när någon behandlas sämre på grund av kön, könsidentitet, etnicitet, religion, funktionsnedsättning, ålder eller sexuell läggning.
- **Trakasserier**: när någon kränks och det har koppling till diskrimineringsgrunderna.
- **Sexuella trakasserier:** är ett beteende av sexuell natur som kränker någons värdighet.
- **Kränkande behandling**: kränkande behandling är ett beteende som kränker en elevs värdighet, men som inte är diskriminering enligt diskrimineringslagen. Till exempel glåpord, hot eller utfrysning.

Fokusområden 2026/2027

- Alla elever ska känna till planen.
- Öka personalens medvetenhet om risk för kränkningar mellan lärare och elever.
- Stärka elevinflytandet genom klassråd och elevråd.
- Höja svarsfrekvensen i elevenkäten till minst 70 %.
- Arbeta med värdegrundsfrågor under hela året.